

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Στρασβούργο, 15 Σεπτεμβρίου 2021
(OR. en)

2018/0247 (COD)
LEX 2119

PE-CONS 67/21

ELARG 54
COWEB 102
CFSP/PESC 805
RELEX 744
FIN 673
CADREFIN 408
POLGEN 0158
MIGR 172
CODEC 1196

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ (ΜΠΒ ΙΙΙ)**

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/...
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 15ης Σεπτεμβρίου 2021

**για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας
(ΜΠΒ ΙΙΙ)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία³,

¹ ΕΕ C 110 της 22.3.2019, σ. 156.

² ΕΕ C 86 της 7.3.2019, σ. 295.

³ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 27ης Μαρτίου 2019 (ΕΕ C 108 της 26.3.2021, σ. 409) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 7ης Σεπτεμβρίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ισχύς του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Προκειμένου να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, θα πρέπει να διατηρηθεί ένα πλαίσιο για τον σχεδιασμό και την παροχή εξωτερικής βοήθειας για την περίοδο μεταξύ 2021 και 2027.
- (2) Στόχος ενός μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας είναι να προετοιμάσει τους δικαιούχους για τη μελλοντική τους ένταξη στην Ένωση και να υποστηρίξει τη διαδικασία προσχώρησής τους. Είναι επομένως απαραίτητο να υπάρχει ειδικός μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας προς τους δικαιούχους που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι για την περίοδο 2021-2027 (ΜΠΒ ΙΙΙ) για την υποστήριξη της διεύρυνσης και να διασφαλίζεται παράλληλα ότι οι στόχοι και η λειτουργία του είναι συνεπείς και συμπληρωματικοί προς τους γενικούς στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), συμπεριλαμβανομένων του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αρχών, καθώς και της προστασίας και της προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει επίσης να είναι συμπληρωματικός προς τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη (ΜΓΑΔΣ) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου².

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ) (ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 11).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Παγκόσμια Ευρώπη, για την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1601 και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009 του Συμβουλίου (ΕΕ L 209 της 14.6.2021, σ. 1).

- (3) Το άρθρο 49 ΣΕΕ προβλέπει ότι κάθε ευρωπαϊκό κράτος που σέβεται τις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, και δεσμεύεται να προάγει αυτές τις αξίες, μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη σε μια κοινωνία που χαρακτηρίζεται από τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανεκτικότητα, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.
- (4) Ευρωπαϊκό κράτος που έχει υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην Ένωση μπορεί να γίνει μέλος της Ένωσης μόνον εφόσον επιβεβαιωθεί ότι πληροί απολύτως τα κριτήρια προσχώρησης που καθορίστηκαν στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Κοπεγχάγη τον Ιούνιο του 1993 («κριτήρια της Κοπεγχάγης») και υπό την προϋπόθεση ότι η Ένωση έχει την ικανότητα να ενσωματώσει το νέο μέλος. Τα κριτήρια της Κοπεγχάγης συνδέονται με τη σταθερότητα θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τον σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων, την ύπαρξη λειτουργικής οικονομίας της αγοράς, καθώς και την ικανότητα αντιμετώπισης της ανταγωνιστικής πίεσης και των δυνάμεων της αγοράς εντός της Ένωσης, και την ικανότητα ανάληψης όχι μόνο των δικαιωμάτων αλλά και των υποχρεώσεων βάσει των Συνθηκών, συμπεριλαμβανομένης της επιδίωξης των στόχων της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

- (5) Η πολιτική διεύρυνσης της Ένωσης αποτελεί στρατηγική επένδυση για την ειρήνη, την ασφάλεια, τη σταθερότητα και την ευημερία στην Ευρώπη και τοποθετεί την Ένωση σε καλύτερη θέση για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Παρέχει επίσης μεγαλύτερες οικονομικές και εμπορικές ευκαιρίες προς το αμοιβαίο όφελος της Ένωσης και των επίδοξων κρατών μελών, εξασφαλίζοντας παράλληλα τον σταδιακό μετασχηματισμό των δικαιούχων. Η προοπτική της προσχώρησης στην Ένωση έχει ισχυρό μετασχηματιστικό αντίκτυπο, διότι ενσωματώνει θετικές δημοκρατικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.
- (6) Η διαδικασία διεύρυνσης βασίζεται σε καθορισμένα κριτήρια και σε δίκαιες και αυστηρές προϋποθέσεις. Κάθε δικαιούχος αξιολογείται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Η αξιολόγηση της επιτευχθείσας προόδου και ο εντοπισμός των ελλείψεων αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων και καθοδήγησης στους δικαιούχους του παραρτήματος I ώστε να πραγματοποιήσουν τις αναγκαίες εκτενείς μεταρρυθμίσεις. Για να γίνει η προοπτική της διεύρυνσης πραγματικότητα, η σταθερή δέσμευση στην «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές» παραμένει ζήτημα ουσιαστικής σημασίας. Η προσέγγιση «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές» συνδέει το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα με τους άλλους δύο τομείς κρίσιμης σημασίας της διαδικασίας προσχώρησης: την οικονομική διακυβέρνηση - ενισχυμένη προσοχή στην οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας - και την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Καθεμία από τις τρεις «θεμελιώδεις αρχές» έχει κρίσιμη σημασία για τις διαδικασίες μεταρρύθμισης των δικαιούχων του παραρτήματος I και ανταποκρίνεται σε βασικές ανησυχίες του πληθυσμού. Η πρόοδος προς την προσχώρηση εξαρτάται από τον σεβασμό των αξιών της Ένωσης από κάθε υποψήφια χώρα ή οντότητα και από την ικανότητά της να πραγματοποιήσει και να εφαρμόσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την ευθυγράμμιση του πολιτικού, θεσμικού, νομικού, διοικητικού και οικονομικού της συστήματος με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης.

- (7) Οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία αποτελούν ουσιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης και έχουν κρίσιμη σημασία για την ασφάλεια και τη σταθερότητα της Ένωσης στο σύνολό της. Σημαντική είναι επίσης η οριστική, χωρίς αποκλεισμούς και δεσμευτική επίλυση των διμερών διαφορών.
- (8) Η υιοθέτηση των βασικών ευρωπαϊκών αξιών και η προσήλωση σε αυτές συνιστά επιλογή και είναι απαραίτητη για κάθε εταίρο που επιθυμεί να προσχωρήσει στην Ένωση. Κατά συνέπεια, οι εταίροι θα πρέπει να ενστερνιστούν τις ευρωπαϊκές αξίες και να δεσμευτούν πλήρως ότι θα τις προασπίζονται, καθώς και να υποστηρίζουν μια παγκόσμια τάξη που βασίζεται σε κανόνες και αξίες, και να επιδιώξουν σθεναρά τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις προς το συμφέρον του λαού τους. Αυτό περιλαμβάνει τη σταδιακή ευθυγράμμιση με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της Ένωσης, ιδίως για ζητήματα όπου διακυβεύονται μείζονα κοινά συμφέροντα, όπως για παράδειγμα τα περιοριστικά μέτρα και η αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και άλλων υβριδικών απειλών.
- (9) Η Επιτροπή τόνισε τη σταθερή και αξιοκρατική προοπτική προσχώρησης των Δυτικών Βαλκανίων στην Ένωση στην ανακοίνωσή της, της 6ης Φεβρουαρίου 2018, με τίτλο «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και αυξημένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους». Στις 5 Φεβρουαρίου 2020, η Επιτροπή παρουσίασε αναθεωρημένη μεθοδολογία για τη διαδικασία προσχώρησης στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης - Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια», την οποία προσυπέγραψε το Συμβούλιο. Η Επιτροπή παρουσίασε επίσης οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια για την μακροπρόθεσμη ανάκαμψή τους μετά την κρίση της COVID-19.

- (10) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της επιβεβαίωσαν, στη δήλωση της Σόφιας, της 17ης Μαΐου 2018, και στη δήλωση του Ζάγκρεμπ, της 6ης Μαΐου 2020, την ακλόνητη στήριξή τους στην ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων, καθώς και τη δέσμευσή τους, σε όλα τα επίπεδα, για τη στήριξη του πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού μετασχηματισμού της περιοχής. Στη δήλωση του Ζάγκρεμπ, η Ένωση και τα κράτη μέλη της επανέλαβαν την αμέριστη αλληλεγγύη τους προς τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων, ιδίως στην κρίση της νόσου COVID-19.
- (11) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει χορηγήσει το καθεστώς της υποψήφιας χώρας στη Δημοκρατία της Αλβανίας, την Ισλανδία, το Μαυροβούνιο, τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, τη Δημοκρατία της Σερβίας και τη Δημοκρατία της Τουρκίας. Επιβεβαίωσε την ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων, με βάση τη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, η οποία παραμένει το κοινό πλαίσιο για τις σχέσεις με τα Δυτικά Βαλκάνια. Με την επιφύλαξη των θέσεων σχετικά με το καθεστώς ή τυχόν μελλοντικών αποφάσεων που θα ληφθούν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο, οι επωφελούμενοι της ευρωπαϊκής αυτής προοπτικής, στους οποίους δεν έχει χορηγηθεί καθεστώς υποψήφιας χώρας, μπορούν να θεωρηθούν δυνάμει υποψήφιοι αποκλειστικά για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Τον Μάρτιο του 2015, η κυβέρνηση της Ισλανδίας ζήτησε από την Ένωση να μην θεωρεί πλέον την Ισλανδία υποψήφια προς ένταξη χώρα, χωρίς, ωστόσο, να αποσύρει επισήμως την αίτηση ένταξης της Ισλανδίας.

- (12) Βοήθεια θα πρέπει να παρέχεται επίσης βάσει των συμφωνιών που έχουν συναφθεί από την Ένωση με τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει κυρίως να εστιάζεται στην υποστήριξη των δικαιούχων του παραρτήματος Ι ώστε να ενισχύσουν τους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, να μεταρρυθμίσουν το δικαστικό σύστημα και τη δημόσια διοίκηση, να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα, μεταξύ άλλων και των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, και να προωθούν την ισότητα των φύλων, την ανεκτικότητα, την κοινωνική ένταξη και την εξάλειψη των διακρίσεων, μεταξύ άλλων σε σχέση με ανθρώπους που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις, παιδιά ή άτομα με αναπηρίες. Θα πρέπει να υποστηρίζει επίσης την ανάπτυξη μιας κοινωνικής οικονομίας της αγοράς σύμφωνα με τις βασικές αρχές και τα δικαιώματα που καθορίζονται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε επίσημα και υπογράφηκε στις 17 Νοεμβρίου 2017 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή¹. Η βοήθεια δεν θα πρέπει να στηρίζει δράσεις που συμβάλλουν σε οποιαδήποτε μορφή διαχωρισμού ή κοινωνικού αποκλεισμού.

¹ EE C 428 της 13.12.2017, σ. 10.

- (13) Δεδομένου ότι οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης, η βοήθεια θα πρέπει επίσης να συνεχίσει να στηρίζει τις προσπάθειες των δικαιούχων του παραρτήματος I για προώθηση της περιφερειακής, της μακροπεριφερειακής και της διασυνοριακής συνεργασίας και της εδαφικής ανάπτυξης, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής μακροπεριφερειακών στρατηγικών της Ένωσης. Τα εν λόγω προγράμματα θα πρέπει να συμβάλλουν περαιτέρω στη μεγάλη προβολή της βοήθειας εντός της Ένωσης και μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος I. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει επίσης να βελτιώσει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την οικονομική διακυβέρνηση των δικαιούχων, να ενισχύσει την οικονομική ενσωμάτωση στην ενιαία αγορά της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της τελωνειακής συνεργασίας, να προαγάγει το ανοικτό και δίκαιο εμπόριο που προωθεί ένα θεματολόγιο για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής πολιτικών για την περιφερειακή ανάπτυξη και τη συνοχή, πολιτικών για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη, κοινωνικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της εργασιακής κινητικότητας, της ανάπτυξης της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας, και να προωθεί την έρευνα και καινοτομίας, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας του ψηφιακού θεματολογίου για τα Δυτικά Βαλκάνια του 2018.
- (14) Οι δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ III θα πρέπει να υποστηρίζουν τη συμφιλίωση, την οικοδόμηση της ειρήνης και την πρόληψη των συγκρούσεων, μέσω προσπαθειών διαμεσολάβησης, μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης και διαδικασιών που προάγουν τη δικαιοσύνη, την αναζήτηση της αλήθειας, τις επανορθώσεις και τις εγγυήσεις μη επανάληψης.

- (15) Η βοήθεια στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την ενίσχυση της υγειονομικής ασφάλειας και της ετοιμότητας για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας, καθώς και για την αντιμετώπιση, συμπληρωματικά με άλλα μέσα της Ένωσης, του μείζονος οικονομικού κλονισμού που προκάλεσε η έξαρση της COVID-19 και για τον μετριασμό των σοβαρών κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεών της, κινητοποιώντας πόρους για επιτάχυνση της οικονομικής ανάκαμψης της περιοχής.
- (16) Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη δημιουργία περισσότερων ευκαιριών για τους νέους, συμπεριλαμβανομένων των νέων επαγγελματιών, και να διασφαλιστεί παράλληλα ότι οι εν λόγω ευκαιρίες συμβάλλουν στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των δικαιούχων του παραρτήματος I. Η βοήθεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει επίσης να στοχεύει στην αντιμετώπιση της διαρροής εγκεφάλων.
- (17) Οι προσπάθειες της Ένωσης να στηρίζει την πρόοδο των μεταρρυθμίσεων στους δικαιούχους του παραρτήματος I μέσω της χρηματοδότησης βάσει του ΜΠΒ III θα πρέπει να δημοσιοποιούνται καταλλήλως τόσο από τους εν λόγω δικαιούχους όσο και από την Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της στον τομέα της επικοινωνίας και των εκστρατειών προκειμένου να διασφαλίσει την προβολή της χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ΜΠΒ III.
- (18) Η Ένωση θα πρέπει να παράσχει στήριξη για την πορεία προς την ένταξη, αντλώντας από την εμπειρία των κρατών μελών της, προς όφελος των δικαιούχων του παραρτήματος I. Η εν λόγω συνεργασία θα πρέπει να επικεντρώνεται κυρίως στην ανταλλαγή των εμπειριών που απέκτησαν τα κράτη μέλη κατά τις οικείες διαδικασίες μεταρρυθμίσεων.

- (19) Η ενίσχυση του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της καταπολέμησης της διαφθοράς, της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και η διαφάνεια, η χρηστή διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα και η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, μεταξύ άλλων στους τομείς των δημοσίων συμβάσεων, του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων παραμένουν βασικές προκλήσεις και έχουν ζωτική σημασία για να προσεγγίσουν οι δικαιούχοι περαιτέρω την Ένωση και να προετοιμαστούν ώστε να αναλάβουν πλήρως την ευθύνη των υποχρεώσεών τους ως μελών της Ένωσης. Λόγω του περισσότερο μακροπρόθεσμου χαρακτήρα των μεταρρυθμίσεων που επιδιώκονται στους εν λόγω τομείς και της ανάγκης δημιουργίας ιστορικού επιδόσεων, η χρηματοδοτική βοήθεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να κατευθυνθεί στα θέματα αυτά το συντομότερο δυνατόν.
- (20) Σύμφωνα με την αρχή της συμμετοχικής δημοκρατίας, η Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει την ενίσχυση των κοινοβουλευτικών ικανοτήτων, την κοινοβουλευτική εποπτεία, τις δημοκρατικές διαδικασίες και τη δίκαιη εκπροσώπηση σε κάθε δικαιούχο του παραρτήματος Ι.
- (21) Η ενισχυμένη στρατηγική και επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και των δικαιούχων του παραρτήματος Ι στον τομέα της ασφάλειας είναι καθοριστική για την αποτελεσματική και αποδοτική αντιμετώπιση των απειλών κατά της ασφάλειας και των απειλών από το οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία.
- (22) Η διεθνής και η περιφερειακή συνεργασία για τη μετανάστευση, η οποία περιλαμβάνει την περαιτέρω ενοποίηση των ικανοτήτων διαχείρισης των συνόρων και της μετανάστευσης, την διασφάλιση πρόσβασης σε διεθνή προστασία, την ανταλλαγή συναφών πληροφοριών, την ενίσχυση του ελέγχου των συνόρων και των προσπαθειών αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης, την αντιμετώπιση του αναγκαστικού εκτοπισμού και την καταπολέμηση της εμπορίας και διακίνησης ανθρώπων, αποτελεί σημαντική πτυχή της συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και των δικαιούχων του παραρτήματος Ι.

- (23) Θα πρέπει να ενισχυθούν οι ικανότητες επικοινωνίας των δικαιούχων του παραρτήματος I προκειμένου να εξασφαλιστούν η δημόσια στήριξη και η κατανόηση των αξιών της Ένωσης και των οφελών και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ενδεχόμενη ιδιότητα του μέλους της Ένωσης, και παράλληλα να καταπολεμηθεί η παραπληροφόρηση.
- (24) Η Ένωση απαιτείται να πρωτοστατήσει στη μετάβαση προς έναν πλανήτη υγιή και έναν κόσμο πιο συνδεδεμένο. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, όπως προσδιορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 11ης Δεκεμβρίου 2019, παρέχει ανανεωμένη δέσμευση και νέο στρατηγικό πλαίσιο για την επίτευξη του εν λόγω παγκόσμιου στόχου. Η Ένωση θα πρέπει να χρησιμοποιήσει την επιρροή, την εμπειρογνωσία και τη χρηματοδοτική της βοήθεια για να κινητοποιήσει τους δικαιούχους του παραρτήματος I να βαδίσουν μαζί της σε μια βιώσιμη πορεία. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επομένως να προάγει την πράσινη ατζέντα ενισχύοντας την προστασία του περιβάλλοντος, συμβάλλοντας στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και αυξάνοντας την ανθεκτικότητα απέναντί της, καθώς και επιταχύνοντας τη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

- (25) Οι δικαιούχοι του παραρτήματος I χρειάζεται να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για να αντιμετωπίσουν τις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή, και να ευθυγραμμιστούν με τις προσπάθειες της Ένωσης για την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων. Αντικατοπτρίζοντας τη σπουδαιότητα της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης για εφαρμογή της συμφωνίας των Παρισίων που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή¹ και υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, ο ΜΠΒ III θα πρέπει να συμβάλει στην ενσωμάτωση της δράσης για το κλίμα στις πολιτικές της Ένωσης, καθώς και στην επίτευξη του γενικού στόχου να διατεθεί το 30 % των δαπανών του προϋπολογισμού της Ένωσης για την υποστήριξη στόχων για το κλίμα, καθώς και της φιλοδοξίας να διατεθεί το 7,5 % του προϋπολογισμού το 2024 και το 10 % το 2026 και το 2027 για την κάλυψη δαπανών υπέρ της βιοποικιλότητας, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις υπάρχουσες επικαλύψεις ανάμεσα στους στόχους για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα. Οι δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ III αναμένεται ότι θα συνεισφέρουν το 18 % του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου του ΜΠΒ III σε στόχους για το κλίμα, με στόχο να αυξηθεί το ποσοστό αυτό σε 20 % έως το 2027. Οι σχετικές δράσεις πρόκειται να προσδιοριστούν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και της υλοποίησης του ΜΠΒ III, και η συνολική συνεισφορά του ΜΠΒ III θα πρέπει να εκτιμάται στο πλαίσιο των σχετικών διαδικασιών αξιολόγησης και επανεξέτασης.

¹ EE L 282 της 19.10.2016, σ. 4.

- (26) Οι δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ III θα πρέπει να υποστηρίζουν την υλοποίηση του θεματολογίου του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, που εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 ως οικουμενικό θεματολόγιο το οποίο έχουν δεσμευτεί να υλοποιήσουν πλήρως η Ένωση και τα κράτη μέλη της και έχουν προσυπογράψει όλοι οι δικαιούχοι του παραρτήματος I. Για να επιτευχθούν οι εν λόγω στόχοι, εκτός από τις δράσεις που έχουν το κλίμα ως έναν από τους κύριους στόχους τους, οι δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ III θα πρέπει, όποτε είναι δυνατόν, να ενσωματώνουν σε όλους τους τομείς στόχους σχετικά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την κλιματική αλλαγή, με ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της διασυννοριακής ρύπανσης, και θα πρέπει να επιδιώκουν την ένταξη της πράσινης ανάπτυξης στις εθνικές και τις τοπικές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης κριτηρίων βιωσιμότητας στις δημόσιες συμβάσεις. Οι δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ III θα πρέπει να συνάδουν με την αρχή του «μη βλάπτειν» και θα πρέπει να συμμορφώνονται με την ταξινόμια της ΕΕ στο μέτρο του δυνατού, ιδίως για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των επενδύσεων στα Δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία.

- (27) Η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να καθοδηγείται από τις αρχές της ισότητας των φύλων, της ενδυνάμωσης της θέσης των γυναικών και των κοριτσιών, και θα πρέπει να επιδιώκει την προάσπιση και την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών σύμφωνα με τα σχέδια δράσης της ΕΕ για θέματα φύλου και τα σχετικά συμπεράσματα του Συμβουλίου και τις διεθνείς συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμπερασμάτων του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια. Η ενίσχυση της ισότητας των φύλων, η ενδυνάμωση της θέσης των γυναικών και των κοριτσιών στην εξωτερική δράση της Ένωσης και η αύξηση των προσπαθειών επίτευξης των ελάχιστων προτύπων επιδόσεων που προσδιορίζονται στα σχέδια δράσης της ΕΕ για θέματα φύλου θα πρέπει να οδηγήσουν σε μια ευαίσθητη ως προς το φύλο και μετασχηματιστική προσέγγιση στη συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και των δικαιούχων του παραρτήματος Ι. Η ισότητα των φύλων θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται και να ενσωματώνεται σε όλα τα στάδια εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (28) Ο παρών κανονισμός καθορίζει, για το σύνολο της διάρκειας του ΜΠΒ ΙΙΙ, χρηματοδοτικό κονδύλιο που αποτελεί, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, προνομιακή αναφορά κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού, κατά την έννοια του σημείου 18 της διοργανικής συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και για τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων¹, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

¹ ΕΕ L 433 Ι της 22.12.2020, σ. 28.

- (29) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση, τη συνοχή, τη συνέπεια και τη συμπληρωματικότητα της βοήθειάς τους, ιδίως με τακτικές διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές πληροφοριών κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου της βοήθειας, μεταξύ άλλων και σε τοπικό επίπεδο. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για τη βελτίωση του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας με τους άλλους χορηγούς βοήθειας, μεταξύ άλλων μέσω τακτικών διαβουλεύσεων. Η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνά ώστε να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η γνώμη των ενδιαφερόμενων φορέων των δικαιούχων του παραρτήματος I, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, κατά περίπτωση, και να τους παρέχεται έγκαιρη πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες ώστε να τους επιτραπεί να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων καθώς και στις συναφείς διαδικασίες παρακολούθησης. Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να ενισχυθεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων που εφαρμόζονται μέσω κρατικών φορέων και μέσω άμεσης βοήθειας που λαμβάνεται από την Ένωση. Ομοίως, η βοήθεια της Ένωσης θα πρέπει επίσης να στηρίζει τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- (30) Οι προτεραιότητες των δράσεων που αποσκοπούν στην επίτευξη στόχων στους σχετικούς τομείς πολιτικής που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να προσδιοριστούν σε πλαίσιο προγραμματισμού που θα καθορίσει η Επιτροπή για τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης για την περίοδο 2021-2027 («πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ»). Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ θα πρέπει να καθοριστεί σε συνεργασία με τους δικαιούχους του παραρτήματος I, σύμφωνα με το συνολικό πλαίσιο πολιτικής και τις σχετικές αρχές, καθώς και με τους γενικούς και ειδικούς στόχους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, και θα πρέπει να λάβει δεόντως υπόψη τις σχετικές εθνικές στρατηγικές. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ θα πρέπει να προσδιορίζει τους τομείς που θα υποστηριχθούν μέσω της βοήθειας και μια ενδεικτική κατανομή κονδυλίων για κάθε τομέα παροχής στήριξης, συμπεριλαμβανομένης μιας εκτίμησης των δαπανών που αφορούν το κλίμα.

- (31) Είναι προς το κοινό συμφέρον της Ένωσης και των δικαιούχων του παραρτήματος I να προωθηθούν οι προσπάθειες των εν λόγω δικαιούχων για τη μεταρρύθμιση των πολιτικών, νομικών και οικονομικών τους συστημάτων, με σκοπό την ένταξή τους στην Ένωση. Η βοήθεια θα πρέπει να βασίζεται τόσο σε προσέγγιση βάσει επιδόσεων όσο και στην αρχή της δίκαιης κατανομής, εξασφαλίζοντας πρόοδο σε όλους τους δικαιούχους του παραρτήματος I. Η βοήθεια θα πρέπει να είναι στοχευμένη και προσαρμοσμένη στις ειδικές καταστάσεις τους, λαμβάνοντας υπόψη οποιεσδήποτε περαιτέρω προσπάθειες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των στόχων του παρόντος κανονισμού. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και οι ικανότητες των δικαιούχων του παραρτήματος I, σύμφωνα με την αρχή της δίκαιης κατανομής προκειμένου να αποφευχθεί δυσανάλογα χαμηλό επίπεδο βοήθειας σε σύγκριση με άλλους δικαιούχους. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να διαφοροποιείται ως προς το πεδίο εφαρμογής και την ένταση ανάλογα με τις επιδόσεις των δικαιούχων του παραρτήματος I, ιδιαίτερα όσον αφορά τη δέσμευσή τους και την πρόοδο στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, ιδίως στο πεδίο του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δημοκρατικών θεσμών και της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, της οικονομικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας.

- (32) Όταν, οι σχετικοί δείκτες εμφανίζουν σημαντική οπισθοδρόμηση ή συνεχιζόμενη έλλειψη προόδου από δικαιούχο του παραρτήματος I στους τομείς που καλύπτονται από την προσέγγιση «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές», το πεδίο εφαρμογής και η ένταση της βοήθειας θα πρέπει να προσαρμόζονται αναλόγως, με την επιφύλαξη των εξουσιών του Συμβουλίου να λαμβάνει περιοριστικά μέτρα μετά από απόφαση διακοπής ή μείωσης, εν όλω ή εν μέρει, των οικονομικών και χρηματοοικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες σύμφωνα με το άρθρο 215 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και με την επιφύλαξη της εξουσίας της Επιτροπής να αναστέλλει τις πληρωμές ή την εφαρμογή των συμφωνιών χρηματοδότησης, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ (ο «δημοσιονομικός κανονισμός»). Θα πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η τήρηση των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου από τους δικαιούχους.
- (33) Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί ετησίως την υλοποίηση του πλαισίου προγραμματισμού του ΜΠΒ, περιγράφοντας πώς έχουν εφαρμοστεί η προσέγγιση βάσει επιδόσεων και η αρχή της δίκαιης κατανομής. Η εν λόγω αξιολόγηση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει παρουσίαση της κατάστασης όσον αφορά το επίπεδο χρηματοδότησης για κάθε στόχο, καθώς και για κάθε δικαιούχο του παραρτήματος I. Θα πρέπει επίσης να επιτρέπει στην επιτροπή που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό να έχει στη διάθεσή της κατάλληλες πληροφορίες προκειμένου να επικουρεί την Επιτροπή.

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

- (34) Η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε να υπάρχουν σαφείς μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης για την εξασφάλιση αποτελεσματικής λογοδοσίας και διαφάνειας στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης και για τη διασφάλιση αποτελεσματικής αξιολόγησης της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού. Όποτε είναι εφικτό και ενδεδειγμένο, τα αποτελέσματα της δράσης της Ένωσης θα πρέπει να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται με βάση προκαθορισμένους, διαφανείς, ειδικούς ανά χώρα και μετρήσιμους δείκτες που είναι προσαρμοσμένοι στις ιδιαιτερότητες και τους στόχους του ΜΠΒ III.
- (35) Η μετάβαση από την άμεση διαχείριση των προενταξιακών κονδυλίων από την Επιτροπή στην έμμεση διαχείριση από τους δικαιούχους θα πρέπει να γίνεται σταδιακά και σύμφωνα με τις αντίστοιχες ικανότητες των εν λόγω δικαιούχων, τηρώντας τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης. Η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει κατάλληλα εποπτικά μέτρα που διασφαλίζουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και να είναι σε θέση, αν απαιτείται, να αναστρέψει την εν λόγω μετάβαση. Για τη διαχείριση της βοήθειας θα πρέπει να συνεχιστεί η χρήση των δομών και των μηχανισμών η αξία των οποίων αποδείχτηκε κατά την προενταξιακή διαδικασία.

- (36) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της συνοχής, της συνέπειας και της συμπληρωματικότητας προς τα μέσα εξωτερικής χρηματοδότησης της Ένωσης, καθώς και μέσω συνεργειών με άλλες ενωσιακές πολιτικές και προγράμματα, όπως το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹, το πρόγραμμα Erasmus+ που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, η «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴ και ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵, περιλαμβανομένων, κατά περίπτωση, της συνοχής και της συμπληρωματικότητας με τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 (ΕΕ L 189 της 28.5.2021, σ. 1).

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (2021-2027) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1295/2013 (ΕΕ L 189 της 28.5.2021, σ. 34).

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 1).

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 (ΕΕ L 249 της 14.7.2021, σ. 38).

- (37) Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των συνδυασμένων πρωτοβουλιών για την επίτευξη κοινού στόχου, ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα πρέπει να μπορεί να συνεισφέρει σε δράσεις στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων, εφόσον η συνεισφορά δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες.
- (38) Η ενωσιακή χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΠΒ ΙΙΙ θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση δράσεων στο πλαίσιο της διεθνούς διάστασης του Erasmus+, η υλοποίηση της οποίας θα πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/817.
- (39) Οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ έχουν εφαρμογή στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω κανόνες θεσπίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και καθορίζουν ιδίως τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων, βραβείων, προμηθειών και έμμεσης διαχείρισης, προβλέπουν δε ελέγχους της ευθύνης των οικονομικών φορέων. Οι κανόνες που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ περιλαμβάνουν επίσης γενικό καθεστώς αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης.
- (40) Δεδομένου ότι ο σεβασμός της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου είναι ουσιώδους σημασίας για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποτελεσματική ενωσιακή χρηματοδότηση, όπως αναφέρεται στον δημοσιονομικό κανονισμό, η βοήθεια θα μπορούσε να αναστέλλεται σε περιπτώσεις υποβάθμισης της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή του κράτους δικαίου από δικαιούχο του παραρτήματος Ι.

- (41) Οι τύποι χρηματοδότησης και οι μέθοδοι υλοποίησης δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιλέγονται με βάση την ικανότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων των δράσεων και να αποφέρουν αποτελέσματα, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, του κόστους των ελέγχων, της διοικητικής επιβάρυνσης και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Στο εν λόγω πλαίσιο θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο χρήσης εφάπαξ ποσών, κατ' αποκοπή συντελεστών και μοναδιαίων δαπανών, καθώς και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 125 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.
- (42) Η Ένωση θα πρέπει να συνεχίσει να εφαρμόζει κοινούς κανόνες για την εφαρμογή της εξωτερικής της δράσης. Οι κανόνες και οι διαδικασίες για την υλοποίηση των μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947. Θα πρέπει να καθοριστούν πρόσθετες λεπτομερείς διατάξεις για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων καταστάσεων, ιδίως στους τομείς της διασυνοριακής συνεργασίας, της γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης.

- (43) Οι εξωτερικές δράσεις υλοποιούνται συχνά σε ένα εξαιρετικά ευμετάβλητο περιβάλλον το οποίο επιβάλλει τη συνεχή και ταχεία προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των εταίρων της Ένωσης και στις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, η δημοκρατία και η χρηστή διακυβέρνηση, η ασφάλεια και η σταθερότητα, η κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, η παράνομη μετανάστευση και ο αναγκαστικός εκτοπισμός και οι βασικές αιτίες τους. Για να συμβιβαστεί η αρχή της προβλεψιμότητας με την ανάγκη ταχείας αντίδρασης στις νέες ανάγκες απαιτείται η προσαρμογή της δημοσιονομικής εκτέλεσης των προγραμμάτων. Για να επιτρέψει στην Ένωση να αυξήσει την ικανότητά της να ανταποκρίνεται σε απρόβλεπτες ανάγκες, σεβόμενη την αρχή του ετήσιου καθορισμού του προϋπολογισμού της Ένωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διατηρεί την ευελιξία που επιτρέπεται ήδη στο πλαίσιο του δημοσιονομικού κανονισμού για άλλες πολιτικές, ήτοι τις μεταφορές και τις αλλαγές στη δέσμευση ήδη αναληφθέντων κεφαλαίων, τηρουμένων παράλληλα των στόχων και των επιδιώξεων που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Αυτό θα εξασφαλίσει την αποδοτική χρήση των ενωσιακών πόρων τόσο για τους πολίτες της Ένωσης όσο και για τους δικαιούχους του παραρτήματος I, μεγιστοποιώντας έτσι τους ενωσιακούς πόρους που είναι διαθέσιμοι για τις παρεμβάσεις εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

- (44) Το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ETBA+) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947, το οποίο συνιστά συνέχεια του προηγούμενου, θα πρέπει να αποτελεί ένα ολοκληρωμένο χρηματοδοτικό σχήμα για την παροχή χρηματοδότησης με τη μορφή επιχορηγήσεων, εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό και άλλων χρηματοδοτικών μέσων σε όλον τον κόσμο, μεταξύ άλλων προς τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι. Η διακυβέρνηση των πράξεων του ETBA+ που καλύπτουν τα Δυτικά Βαλκάνια και εκτελούνται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να διασφαλίζεται από το πλαίσιο επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια (WBIF). Η διευθύνουσα επιτροπή του WBIF περιλαμβάνει τους δικαιούχους από τα Δυτικά Βαλκάνια του παραρτήματος Ι, τους συνεισφέροντες στο Ευρωπαϊκό Κοινό Ταμείο για τα Δυτικά Βαλκάνια, τα σχετικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τους σχετικούς περιφερειακούς οργανισμούς, κατά περίπτωση. Το ειδικό στρατηγικό συμβούλιο για τις πράξεις του ETBA+ που καλύπτουν τα Δυτικά Βαλκάνια θα πρέπει να συνεχίσει να είναι το ίδιο συμμετοχικό.
- (45) Η εγγύηση εξωτερικής δράσης, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947, υποστηρίζει τις πράξεις του ETBA+ και ο ΜΠΒ ΙΙΙ θα πρέπει να συνεισφέρει στην κάλυψη αναγκών προβλέψεων σχετικά με τις πράξεις προς όφελος των δικαιούχων του παραρτήματος Ι, συμπεριλαμβανομένων των προβλέψεων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από δάνεια μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής.

- (46) Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η συνέπεια μεταξύ της εκτέλεσης των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας και του πλαισίου που έχει θεσπιστεί μέσω των προγραμμάτων εξωτερικής δράσης και του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις συγχρηματοδότησης.
- (47) Τα ετήσια ή πολυετή σχέδια δράσης και μέτρα που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό αποτελούν προγράμματα εργασίας δυνάμει του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα ετήσια ή πολυετή προγράμματα δράσης συνίστανται σε μια σειρά μέτρων που συγκεντρώνονται σε ένα ενιαίο έγγραφο.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 94).

- (48) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ και τους κανονισμούς (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95², (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96³ και (ΕΕ) 2017/1939⁴ του Συμβουλίου, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικά με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών, μεταξύ των οποίων απάτες, την ανάκτηση των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχει την εξουσία να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

² Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1).

³ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία έχει την εξουσία, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 να διερευνά και να διώκει αξιόποινες πράξεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης κατά τα οριζόμενα στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης υποχρεούται να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, στην OLAF, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και, όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, και να διασφαλίζει ότι κάθε τρίτος που συμμετέχει στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης παρέχει ισοδύναμα δικαιώματα. Οι δικαιούχοι του παραρτήματος Ι θα πρέπει επίσης να αναφέρουν αμελλητί στην Επιτροπή τις παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων απάτης, οι οποίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο πρώτης διοικητικής ή δικαστικής πράξης διαπίστωσης και να την κρατούν ενήμερη σχετικά με την πρόοδο της διοικητικής και νομικής διαδικασίας. Με στόχο την εναρμόνιση των ορθών πρακτικών στα κράτη μέλη, η εν λόγω αναφορά θα πρέπει να υποβάλλεται με ηλεκτρονικά μέσα, με τη χρήση του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών που έχει θεσπιστεί από την Επιτροπή.

- (49) Η βοήθεια στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να υλοποιείται κατά τρόπο διαφανή, υπεύθυνο και μη πολιτικοποιημένο. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί το θέμα εκ του σύνεγγυς, μεταξύ άλλων και σε τοπικό επίπεδο.

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

- (50) Η επικοινωνία προάγει τον δημοκρατικό διάλογο, ενισχύει τον θεσμικό έλεγχο και την προσεκτική εξέταση της χρηματοδότησης της Ένωσης και συμβάλλει στην ενίσχυση της αξιοπιστίας της Ένωσης. Η Ένωση και οι δικαιούχοι ενωσιακής χρηματοδότησης θα πρέπει να ενισχύουν την προβολή των δράσεων της Ένωσης και να αναδεικνύουν επαρκώς την προστιθέμενη αξία της ενωσιακής στήριξης. Στο εν λόγω πλαίσιο, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, οι συμφωνίες που συνάπτονται με αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης θα πρέπει να περιλαμβάνουν υποχρεώσεις για τη διασφάλιση κατάλληλης προβολής και η Επιτροπή θα πρέπει να ενεργεί με κατάλληλο και έγκαιρο τρόπο όταν δεν τηρούνται οι εν λόγω υποχρεώσεις.
- (51) Προκειμένου να ληφθούν υπόψη τυχόν μεταβολές του πλαισίου πολιτικής για τη διεύρυνση ή σημαντικές εξελίξεις στους δικαιούχους του παραρτήματος I, θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να εκδίδει πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ, για την προσαρμογή και την επικαιροποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων για τη βοήθεια που αναφέρονται στα παραρτήματα II και III, καθώς και να εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού, με τον καθορισμό ορισμένων ειδικών στόχων και θεματικών προτεραιοτήτων για τη βοήθεια. Έχει ιδιαίτερη σημασία η Επιτροπή να διεξαγάγει ουσιαστικές διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, σύμφωνα μάλιστα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου¹. Ειδικότερα, προκειμένου να εξασφαλιστεί ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα ταυτόχρονα με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

¹ EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

- (52) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως σχετικά με τους ειδικούς όρους και τις δομές για την έμμεση διαχείριση με τους δικαιούχους του παραρτήματος I και την υλοποίηση της βοήθειας αγροτικής ανάπτυξης, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹. Κατά τον καθορισμό των ενιαίων προϋποθέσεων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα διδάγματα από τη διαχείριση και εκτέλεση της προενταξιακής βοήθειας στο παρελθόν. Οι εν λόγω ενιαίες προϋποθέσεις θα πρέπει να τροποποιηθούν αν το απαιτούν οι περιστάσεις.
- (53) Η επιτροπή που συστήνεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι επίσης αρμόδια για νομικές πράξεις και δεσμεύσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου² και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014, καθώς και για την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου³.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (IPA) (ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 82).

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη σύσταση μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2667/2000 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ανασυγκρότησης (ΕΕ L 65 της 7.3.2006, σ. 5).

- (54) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (55) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια στην παροχή στήριξης στον σχετικό τομέα πολιτικής και να καταστεί δυνατή η έναρξη της υλοποίησης από την αρχή του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ επειγόντως και να εφαρμοστεί αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2021,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Κεφάλαιο I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει το «Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας» («ΜΠΒ III») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027 («ΠΔΠ 2021-2027»).

Καθορίζει τους στόχους του ΜΠΒ III, τον προϋπολογισμό για την περίοδο 2021-2027, τις μορφές ενωσιακής βοήθειας και τους κανόνες για την παροχή της εν λόγω βοήθειας.

Άρθρο 2 *Ορισμοί*

Για το σκοπό του παρόντος κανονισμού ως «διασυνοριακή συνεργασία» νοείται η συνεργασία μεταξύ:

- α) κρατών μελών και δικαιούχων του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059·
- β) δύο ή περισσότερων δικαιούχων του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού· ή

- γ) δικαιούχων του παραρτήματος Ι του παρόντος κανονισμού και χωρών και εδαφών του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947.

Άρθρο 3

Στόχοι του ΜΠΒ ΙΙΙ

1. Γενικός στόχος του ΜΠΒ ΙΙΙ είναι να στηρίζει τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι προκειμένου να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν τις πολιτικές, θεσμικές, νομικές, διοικητικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις τις οποίες απαιτείται να πραγματοποιήσουν οι εν λόγω δικαιούχοι για να συμμορφωθούν με τις αξίες της Ένωσης και να ευθυγραμμιστούν σταδιακά με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης («κεκτημένο»), εν όψει της μελλοντικής τους προσχώρησης σε αυτήν, πράγμα που θα συμβάλει στην αμοιβαία τους σταθερότητα, ασφάλεια, ειρήνη και ευημερία.
2. Ο ΜΠΒ ΙΙΙ έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
 - α) να ενισχύσει το κράτος δικαίου, τη δημοκρατία, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, μεταξύ άλλων προάγοντας την ανεξάρτητη δικαιοσύνη, την ενίσχυση της ασφάλειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, τη συμμόρφωση προς το διεθνές δίκαιο, την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και την ακαδημαϊκή ελευθερία και ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την κοινωνία των πολιτών, την εξάλειψη των διακρίσεων και την ανεκτικότητα, τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες και την προώθηση της ισότητας των φύλων, καθώς και τη βελτίωση της διαχείρισης της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των συνόρων και της αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης, καθώς και της αντιμετώπισης του αναγκαστικού εκτοπισμού·

- β) να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και να υποστηρίξει τη διαφάνεια, τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τη χρηστή διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων στους τομείς των δημοσίων συμβάσεων και των κρατικών ενισχύσεων·
- γ) να διαμορφώσει τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές των δικαιούχων του παραρτήματος I σύμφωνα με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης και να ενισχύσει την περιφερειακή συνεργασία, τη συμφιλίωση και τις σχέσεις καλής γειτονίας, καθώς και τις διαπροσωπικές επαφές και τη στρατηγική επικοινωνία·
- δ) να ενισχύσει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και συνοχή, με ιδιαίτερη έμφαση στη νεολαία, μεταξύ άλλων μέσω πολιτικών ποιοτικής εκπαίδευσης και απασχόλησης, μέσω της στήριξης των επενδύσεων και της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα με έμφαση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), καθώς και στη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη·
- ε) να ενισχύσει την προστασία του περιβάλλοντος, να αυξήσει την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, να επιταχύνει τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, να αναπτύξει την ψηφιακή οικονομία και κοινωνία και να ενισχύσει τη βιώσιμη συνδεσιμότητα σε όλες τις διαστάσεις της·
- στ) να στηρίξει την εδαφική συνοχή και τη διασυνοριακή συνεργασία στις χερσαίες και θαλάσσιες μεθορίες, συμπεριλαμβανομένης της διακρατικής και της διαπεριφερειακής συνεργασίας.

3. Σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους, η βοήθεια μπορεί, κατά περίπτωση, να καλύπτει τις ακόλουθες θεματικές προτεραιότητες:
- α) δημιουργία των οργανισμών που είναι απαραίτητοι για τη διασφάλιση του κράτους δικαίου και ενθάρρυνση της ορθής λειτουργίας τους από τα πρώιμα στάδια, καθώς και περαιτέρω εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών·
 - β) ενίσχυση των ικανοτήτων για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών προκλήσεων σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο·
 - γ) ενίσχυση των ικανοτήτων στρατηγικής επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας με το κοινό σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των κριτηρίων ένταξης της Ένωσης·
 - δ) ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης και μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης σύμφωνα με τις αρχές της δημόσιας διοίκησης·
 - ε) ενίσχυση της δημοσιονομικής και οικονομικής διακυβέρνησης·
 - στ) ενίσχυση όλων των πτυχών των σχέσεων καλής γειτονίας, της περιφερειακής σταθερότητας και της αμοιβαίας συνεργασίας·
 - ζ) ενίσχυση της ικανότητας της Ένωσης και των εταίρων της όσον αφορά την πρόληψη συγκρούσεων, την οικοδόμηση της ειρήνης και την αντιμετώπιση αναγκών που προηγούνται και έπονται κρίσεων·

- η) ενίσχυση των ικανοτήτων, της ανεξαρτησίας και της πολυφωνίας των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών·
- θ) προώθηση της ευθυγράμμισης των κανόνων, των προτύπων, των πολιτικών και των πρακτικών των δικαιούχων με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης·
- ι) προώθηση της ισότητας των φύλων και της ενδυνάμωσης της θέσης των γυναικών και των κοριτσιών·
- ια) ενίσχυση της πρόσβασης στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση σε όλα τα επίπεδα, καθώς και της ποιότητάς τους, και παροχή στήριξης στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα και στον αθλητισμό·
- ιβ) προώθηση της ποιοτικής απασχόλησης και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας·
- ιγ) προώθηση της κοινωνικής προστασίας και ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας·
- ιδ) προώθηση έξυπνων, βιώσιμων, ασφαλών και χωρίς αποκλεισμούς μεταφορών, με την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε βασικές υποδομές δικτύων και την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας και διαφοροποίησης·
- ιε) βελτίωση της κατάστασης του ιδιωτικού τομέα και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ·
- ιστ) βελτίωση της πρόσβασης σε ψηφιακές τεχνολογίες και υπηρεσίες και ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας·
- ιζ) συμβολή στην προστασία και την ασφάλεια του εφοδιασμού με τρόφιμα και νερό·

- ιη) προστασία του περιβάλλοντος και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος·
- ιθ) συνεργασία με τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι για ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας στους τομείς της υγείας, της γεωργίας και της ασφάλειας των τροφίμων·
- κ) ενίσχυση της ικανότητας του αγροδιατροφικού και του αλιευτικού τομέα έναντι των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς.

4. Με σκοπό την προαγωγή των σχέσεων καλής γειτονίας, της ενωσιακής ολοκλήρωσης και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, η βοήθεια στον τομέα της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος Ι μπορεί, ανάλογα με την περίπτωση, να καλύπτει τις εξής θεματικές προτεραιότητες:

- α) προαγωγή της απασχόλησης, της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού και της κοινωνικής και πολιτιστικής ένταξης σε διασυνοριακό επίπεδο·
- β) προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, του μετριασμού των επιπτώσεών της και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων·
- γ) προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και βελτίωση των δημόσιων υποδομών·
- δ) προώθηση της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας·
- ε) ενθάρρυνση του τουρισμού και διατήρηση και προώθηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς·
- στ) επένδυση στη νεολαία, τον αθλητισμό, την παιδεία και τις δεξιότητες·

- ζ) προώθηση της τοπικής και περιφερειακής διακυβέρνησης·
 - η) προώθηση διασυνοριακών πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της συμφιλίωσης και της μεταβατικής δικαιοσύνης·
 - θ) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανάπτυξης των ΜΜΕ, του εμπορίου και των επενδύσεων·
 - ι) ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και των ψηφιακών τεχνολογιών.
5. Οι θεματικές προτεραιότητες για την παροχή βοήθειας ανάλογα με τις ανάγκες και τις ικανότητες των δικαιούχων του παραρτήματος Ι ορίζονται στο παράρτημα ΙΙ. Οι θεματικές προτεραιότητες για τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος Ι πορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ. Καθεμιά από τις εν λόγω θεματικές προτεραιότητες μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη περισσότερων ειδικών στόχων.
6. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδώσει, πριν από την έγκριση του πλαισίου προγραμματισμού του ΜΠΒ, κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με τον καθορισμό ορισμένων ειδικών στόχων και θεματικών προτεραιοτήτων για τη βοήθεια σε σχέση με τα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α) έως ιγ) και στοιχείο ιη) και στην παράγραφο 4 στοιχεία α) έως ι) του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 4
Προϋπολογισμός

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του ΜΠΒ ΙΙΙ για την περίοδο 2021-2027 ανέρχεται σε 14 162 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.
2. Το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση μέτρων στήριξης για την υλοποίηση του ΜΠΒ ΙΙΙ, όπως για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών συστημάτων πληροφορικής σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947.

Άρθρο 5
Κοινές διατάξεις προγραμμάτων

1. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού εξασφαλίζεται η συνοχή, η συνέργεια και η συμπληρωματικότητα με άλλους τομείς εξωτερικής δράσης της Ένωσης και με άλλες σχετικές πολιτικές και προγράμματα της Ένωσης, και η συνοχή των αναπτυξιακών πολιτικών.
2. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που υλοποιούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό.

3. Ο ΜΠΒ ΙΙΙ συνεισφέρει κονδύλια σε δράσεις που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/817. Κατά τη χρήση των εν λόγω κονδυλίων εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/817. Για αυτόν τον σκοπό, η συνεισφορά του ΜΠΒ ΙΙΙ περιλαμβάνεται στο ενιαίο έγγραφο προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 και αποφασίζεται σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στον εν λόγω κανονισμό. Το εν λόγω έγγραφο προγραμματισμού περιέχει ενδεικτικό ελάχιστο ποσό προς διάθεση σε δράσεις που έχουν θεσπιστεί βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/817.

4. Βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού μπορεί να παρέχεται για το είδος δράσεων που προβλέπονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, οι ειδικοί στόχοι και το εύρος εφαρμογής της βοήθειας των οποίων ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου² και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης που πρόκειται να θεσπιστεί με κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 60).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21).

5. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συνεισφέρει στα προγράμματα ή μέτρα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ δικαιούχων του παραρτήματος I και ενός ή περισσότερων κρατών μελών. Η Επιτροπή θεσπίζει τα εν λόγω προγράμματα και μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού. Το ύψος της συνεισφοράς από τα κονδύλια του ΜΠΒ III που διατίθενται για τη διασυνοριακή συνεργασία («ΜΠΒ III-ΔΣ»), όπως αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059, καθορίζεται σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο. Η διαχείριση των προγραμμάτων του ΜΠΒ III ΔΣ πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1059.
6. Ο ΜΠΒ III μπορεί να συνεισφέρει σε προγράμματα ή μέτρα διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας που θεσπίζονται και υλοποιούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059, λαμβανομένων υπόψη των μακροπεριφερειακών στρατηγικών ή των στρατηγικών για τις θαλάσσιες λεκάνες, κατά περίπτωση, και στα οποία συμμετέχουν οι δικαιούχοι του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού.
- Όταν ένα πρόγραμμα ή μέτρο διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας υποστηρίζεται επίσης από τον ΜΓΑΔΣ, καταβάλλεται προχρηματοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947.

7. Κατά περίπτωση, άλλα προγράμματα της Ένωσης είναι δυνατόν να συνεισφέρουν σε δράσεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 9, εφόσον η συνεισφορά δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες. Ο παρών κανονισμός είναι επίσης δυνατόν να συνεισφέρει σε μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει άλλων προγραμμάτων της Ένωσης, εφόσον η συνεισφορά δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες. Στις περιπτώσεις αυτές, το πρόγραμμα εργασίας που καλύπτει τις εν λόγω δράσεις διευκρινίζει τους εφαρμοστέους κανόνες.
8. Για τη διασφάλιση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της χρηματοδοτικής βοήθειας της Ένωσης ή για την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας, η Επιτροπή μπορεί, όταν τούτο αιτιολογείται δεόντως, να αποφασίσει να επεκτείνει την επιλεξιμότητα των σχεδίων δράσης και των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 σε χώρες, εδάφη ή περιφέρειες οι οποίες διαφορετικά δεν θα ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1, υπό την προϋπόθεση ότι το προς υλοποίηση σχέδιο ή μέτρο έχει παγκόσμιο, περιφερειακό ή διασυνοριακό χαρακτήρα.

Κεφάλαιο II

Στρατηγικός σχεδιασμός

Άρθρο 6

Πλαίσιο πολιτικής και γενικές αρχές

1. Το πλαίσιο πολιτικής για τη διεύρυνση όπως καθορίζεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, οι συμφωνίες που θεσπίζουν νομικά δεσμευτική σχέση με τους δικαιούχους του παραρτήματος I, καθώς και ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ανακοινώσεις της Επιτροπής και κοινές ανακοινώσεις της Επιτροπής και του Έπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας αποτελούν το συνολικό πλαίσιο πολιτικής για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή διασφαλίζει τη συνοχή μεταξύ της βοήθειας βάσει του παρόντος κανονισμού και του πλαισίου πολιτικής για τη διεύρυνση.
2. Τα προγράμματα και οι δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ III για την επίτευξη των ειδικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 ενσωματώνουν τις οριζόντιες προτεραιότητες της κλιματικής αλλαγής, της προστασίας του περιβάλλοντος, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων, για την προαγωγή ολοκληρωμένων δράσεων που δημιουργούν παράλληλα οφέλη και εκπληρώνουν πολλαπλούς στόχους με συνεκτικό τρόπο. Κατά περίπτωση, τα προγράμματα και οι δράσεις λαμβάνουν υπόψη τις διασυνδέσεις μεταξύ των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων για την προαγωγή ειρηνικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών, καθώς και για τη μείωση της φτώχειας.

3. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, συμβάλλει στην υλοποίηση των δεσμεύσεων της Ένωσης για μεγαλύτερη διαφάνεια και υποχρέωση λογοδοσίας όσον αφορά την παροχή της βοήθειας, μεταξύ άλλων καθιστώντας διαθέσιμες μέσω διαδικτυακών βάσεων δεδομένων, πληροφορίες σχετικά με το μέγεθος και την κατανομή της βοήθειας, μεριμνά δε ώστε τα δεδομένα να είναι συγκρίσιμα και να μπορούν να τύχουν εύκολης πρόσβασης, ανταλλαγής και δημοσίευσης.
4. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνεργάζονται για να εξασφαλίσουν τη συνοχή και επιδιώκουν την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης μεταξύ της βοήθειας βάσει του παρόντος κανονισμού και άλλης βοήθειας παρεχόμενης από την Ένωση, τα κράτη μέλη και τον Όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, σύμφωνα με τις καθιερωμένες αρχές για την ενίσχυση του επιχειρησιακού συντονισμού στον τομέα της εξωτερικής βοήθειας, μεταξύ άλλων μέσω ενισχυμένης συνεργασίας με τα κράτη μέλη σε τοπικό επίπεδο, και μέσω της εναρμόνισης των πολιτικών και των διαδικασιών, ιδίως των διεθνών αρχών για την αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης. Ο εν λόγω συντονισμός επιβάλλει τακτικές και έγκαιρες διαβουλεύσεις, συχνές ανταλλαγές πληροφοριών κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου της βοήθειας, περιλαμβάνει συναντήσεις με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό τον συντονισμό της βοήθειας, μεταξύ άλλων σε τοπικό επίπεδο, και αποτελεί καθοριστικό στάδιο της διαδικασίας προγραμματισμού της Ένωσης και των κρατών μελών.

5. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης χωρίς αποκλεισμούς, κατά περίπτωση, η Επιτροπή μεριμνά ώστε να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η γνώμη των ενδιαφερόμενων φορέων στους δικαιούχους του παραρτήματος I, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, κατά περίπτωση, και να τους παρέχεται έγκαιρη πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες, ώστε να τους επιτρέπεται να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων, καθώς και κατά τις σχετικές διαδικασίες παρακολούθησης. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τον συντονισμό μεταξύ των σχετικών ενδιαφερομένων φορέων.

Ενισχύονται οι δυνατότητες των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων οι δυνατότητές τους ως άμεσων δικαιούχων βοήθειας, κατά περίπτωση.

6. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει τον συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα με τους πολυμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς και φορείς, όπως διεθνείς οργανισμούς και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, και οργανώσεις και μη ενωσιακούς χορηγούς βοήθειας.

Κεφάλαιο III

Υλοποίηση

Άρθρο 7

Πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ

1. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού βασίζεται σε πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ για την επίτευξη των ειδικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 και την υλοποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 και προσδιορίζονται περαιτέρω στα παραρτήματα II και III. Η Επιτροπή θεσπίζει το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ για τη διάρκεια του ΠΔΠ 2021-2027.
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εγκρίνουν τις ετήσιες πιστώσεις εντός των ορίων του ΠΔΠ 2021-2027.
3. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ αναπτύσσεται σύμφωνα με το πλαίσιο πολιτικής και τις γενικές αρχές που περιλαμβάνονται στο άρθρο 6 και λαμβανομένων δεόντως υπόψη των σχετικών εθνικών στρατηγικών και τομεακών πολιτικών.
4. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ περιλαμβάνει ενδεικτικές κατανομές των κεφαλαίων της Ένωσης για θεματικούς τομείς σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, κατά περίπτωση, ανά έτος, με την επιφύλαξη της δυνατότητας συνδυασμού της βοήθειας ως μέσου συμβολής στην επίτευξη των διαφόρων ειδικών στόχων.

5. Το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ περιλαμβάνει δείκτες για την αξιολόγηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2. Οι εν λόγω δείκτες είναι συνεκτικοί με τους βασικούς δείκτες επιδόσεων που αναφέρονται στο παράρτημα IV.
6. Η Επιτροπή διενεργεί ετήσια αξιολόγηση της εφαρμογής του πλαισίου προγραμματισμού του ΜΠΒ υπό το πρίσμα της εξέλιξης του πλαισίου πολιτικής που αναφέρεται στο άρθρο 6 και βάσει των δεικτών που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου. Η εν λόγω αξιολόγηση περιλαμβάνει επίσης την πορεία των πιστώσεων που έχουν δεσμευτεί και προβλεφθεί για τους δικαιούχους του παραρτήματος I καθώς και τον τρόπο με τον οποίο έχουν εφαρμοστεί η προσέγγιση βάσει επιδόσεων και η αρχή της δίκαιης κατανομής που αναφέρονται στο άρθρο 8. Η Επιτροπή υποβάλλει την εν λόγω αξιολόγηση στην επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 17.
7. Βάσει της ετήσιας αξιολόγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 6, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει αναθεώρηση του πλαισίου προγραμματισμού του ΜΠΒ, εφόσον ενδείκνυται. Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να επανεξετάσει το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 και, κατά περίπτωση, μπορεί να το αναθεωρήσει. Τυχόν αναθεώρηση του πλαισίου προγραμματισμού του ΜΠΒ διεξάγεται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στην παράγραφο 8.
8. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 9, η Επιτροπή θεσπίζει το πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ μέσω εκτελεστικής πράξης. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφος 3.

9. Η Επιτροπή θεσπίζει το πλαίσιο προγραμματισμού της διασυνοριακής συνεργασίας με τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 3.

Άρθρο 8

Βοήθεια προς δικαιούχους, αξιολόγηση επιδόσεων και αρχή της δίκαιης κατανομής

1. Η βοήθεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού βασίζεται τόσο σε προσέγγιση βάσει επιδόσεων όσο και στην αρχή της δίκαιης κατανομής, όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 έως 4.
2. Η βοήθεια επιδιώκει να εξασφαλίσει πρόοδο όσον αφορά όλους τους δικαιούχους του παραρτήματος I και είναι στοχευμένη και προσαρμοσμένη στις ειδικές καταστάσεις τους, ενώ λαμβάνονται υπόψη τυχόν περαιτέρω προσπάθειες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των στόχων του παρόντος κανονισμού. Λαμβάνονται επίσης υπόψη οι ανάγκες και οι ικανότητες των εν λόγω δικαιούχων, σύμφωνα με την αρχή της δίκαιης κατανομής προκειμένου να αποφευχθεί δυσανάλογα χαμηλό επίπεδο βοήθειας σε σύγκριση με άλλους δικαιούχους.
3. Η βοήθεια διαφοροποιείται ως προς το πεδίο εφαρμογής και την ένταση ανάλογα με τις επιδόσεις των δικαιούχων του παραρτήματος I, ιδίως όσον αφορά τη δέσμευσή τους και την πρόοδο στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, καθώς και ανάλογα με τις ανάγκες τους.
4. Κατά την αξιολόγηση των επιδόσεων των δικαιούχων του παραρτήματος I και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη βοήθεια που πρέπει να παρασχεθεί, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί στον τομέα του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δημοκρατικών θεσμών και της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης καθώς και στην οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

5. Σε περίπτωση σημαντικής οπισθοδρόμησης ή συνεχιζόμενης έλλειψης προόδου από δικαιούχο του παραρτήματος Ι στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, όπως μετράται με τους δείκτες που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 5, το πεδίο εφαρμογής και η ένταση της βοήθειας προσαρμόζονται αναλόγως, σύμφωνα με την παράγραφο 6, μεταξύ άλλων με αναλογική μείωση των κονδυλίων και ανακατανομή τους, κατά τρόπο που αποφεύγει να θέτει σε κίνδυνο τη στήριξη για τη βελτίωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της κοινωνίας των πολιτών και, κατά περίπτωση, της συνεργασίας με τις τοπικές αρχές. Εφόσον αρχίσει να σημειώνεται εκ νέου πρόοδος, προσαρμόζεται αναλόγως και η βοήθεια σύμφωνα με την παράγραφο 6, με σκοπό την περαιτέρω στήριξη των προσπαθειών αυτών.
6. Η βοήθεια προς τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι αποφασίζεται στο πλαίσιο των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 9.

Άρθρο 9

Εκτελεστικά μέτρα και μέθοδοι

1. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού υλοποιείται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης ή έμμεσης διαχείρισης σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό μέσω ετήσιων ή πολυετών σχεδίων δράσης και μέτρων που αναφέρονται στον τίτλο II κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947. Η Επιτροπή θεσπίζει τα σχέδια δράσης και τα μέτρα μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφος 3. Ο τίτλος II κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 εφαρμόζεται στον παρόντα κανονισμό, με την εξαίρεση του άρθρου 28 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού.

2. Η μετάβαση από την άμεση διαχείριση από την Επιτροπή στην έμμεση διαχείριση από τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι γίνεται σταδιακά και σύμφωνα με τις αντίστοιχες ικανότητες των εν λόγω δικαιούχων καθώς και με τήρηση των αρχών της χρηστής διακυβέρνησης. Η Επιτροπή λαμβάνει κατάλληλα εποπτικά μέτρα που διασφαλίζουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά περίπτωση. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να αναστρέψει την εν λόγω μετάβαση, σε περίπτωση που δικαιούχος του παραρτήματος Ι αδυνατεί να εκπληρώσει τις σχετικές υποχρεώσεις, αρχές, στόχους και κανόνες που καθορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό.
3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να πραγματοποιεί τακτικές ανταλλαγές απόψεων με την Επιτροπή σχετικά με τα δικά του προγράμματα βοήθειας, για θέματα όπως η ανάπτυξη ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής διαμεσολάβησης και διαλόγου, και η παρακολούθηση εκλογών.
4. Σχέδια δράσεις βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να θεσπίζονται για περίοδο έως επτά έτη.
5. Η δημοσιονομική στήριξη βασίζεται στην αμοιβαία λογοδοσία και στην από κοινού προσήλωση στη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου και παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο 236 του δημοσιονομικού κανονισμού και το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947. Οι δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ ΙΙΙ υποστηρίζουν την ανάπτυξη κοινοβουλευτικού ελέγχου, ικανότητας λογιστικού ελέγχου και αυξημένης διαφάνειας και πρόσβασης του κοινού στις πληροφορίες.

Άρθρο 10
Διασυνοριακή συνεργασία

1. Ποσοστό μέχρι 3 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται ενδεικτικά σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος Ι και κρατών μελών, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητές τους.
2. Το ποσοστό συγχρηματοδότησης από την Ένωση στο επίπεδο κάθε προτεραιότητας δεν υπερβαίνει το 85 % των επιλέξιμων δαπανών ενός προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας.
3. Το ύψος της προχρηματοδότησης για τη διασυνοριακή συνεργασία με τα κράτη μέλη δύναται να υπερβαίνει το ποσοστό που αναφέρεται στο άρθρο 51 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059 και ανέρχεται στο 50 % των τριών πρώτων δημοσιονομικών δεσμεύσεων για το πρόγραμμα.
4. Στην περίπτωση διακοπής προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059, η υπολειπόμενη διαθέσιμη στήριξη βάσει του παρόντος κανονισμού προς το πρόγραμμα που έχει διακοπεί μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση άλλων δράσεων που είναι επιλέξιμες δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Κεφάλαιο IV

Επιλεξιμότητα

Άρθρο 11

Επιλεξιμότητα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΠΒ III

Η συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων, χορήγησης επιδοτήσεων ή απονομής βραβείων για δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού είναι ανοικτή σε διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς και σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι και στα νομικά πρόσωπα που είναι πράγματι εγκατεστημένα σε:

- α) κράτη μέλη, δικαιούχους του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού, συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και χώρες που υπάγονται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947· και
- β) χώρες για τις οποίες καθιερώνεται από την Επιτροπή αμοιβαία πρόσβαση στην εξωτερική βοήθεια.

Για τους σκοπούς του στοιχείου β), αμοιβαία πρόσβαση μπορεί να χορηγηθεί για περιορισμένη περίοδο τουλάχιστον ενός έτους, όταν η χώρα παρέχει επιλεξιμότητα με ίσους όρους σε οντότητες από την Ένωση και από χώρες επιλέξιμες σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με την αμοιβαία πρόσβαση κατόπιν διαβούλευσης με τη σχετική ή τις σχετικές δικαιούχους χώρες.

Κεφάλαιο V

ETBA+ και εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό

Άρθρο 12

Χρηματοδοτικά μέσα και εγγύηση εξωτερικής δράσης

1. Σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947, οι δικαιούχοι που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού είναι επιλέξιμοι για στήριξη μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ETBA+) και της εγγύησης εξωτερικής δράσης (ΕΕΔ). Οι πράξεις του ETBA+ και της ΕΕΔ χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού, όπως προβλέπεται στον τίτλο II κεφάλαιο IV του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 τηρουμένων των αναλογιών, υπό την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του παρόντος άρθρου.
2. Κατά τη διαχείριση των πράξεων του ETBA+ για τα Δυτικά Βαλκάνια, η Επιτροπή συμβουλευεται ειδικό στρατηγικό συμβούλιο («στρατηγικό συμβούλιο»).
3. Το στρατηγικό συμβούλιο συμβουλεύει την Επιτροπή σχετικά με τον στρατηγικό προσανατολισμό των επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια στο πλαίσιο του ETBA+ και συμβάλλει στην ευθυγράμμισή τους με τις κατευθυντήριες αρχές, το πλαίσιο πολιτικής και τους στόχους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

Το στρατηγικό συμβούλιο παρέχει υποστήριξη στην Επιτροπή για τον καθορισμό των συνολικών επενδυτικών στόχων για τα Δυτικά Βαλκάνια όσον αφορά τη χρήση της ΕΕΔ για τη στήριξη πράξεων του ETBA+ και την παρακολούθηση της θεματικής κάλυψης των επενδυτικών σκελών, προκειμένου να είναι κατάλληλη και διαφοροποιημένη.

4. Το στρατηγικό συμβούλιο περιλαμβάνει εκπροσώπους της Επιτροπής, όλων των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ).

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει καθεστώς παρατηρητή. Η συμμετοχή στο στρατηγικό συμβούλιο μπορεί να είναι ανοικτή σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Το στρατηγικό συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την ένταξη οποιουδήποτε νέου μέλους ή παρατηρητή.

Με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων για τη συμπροεδρία, η προεδρία του στρατηγικού συμβουλίου ασκείται από την Επιτροπή και, στο μέτρο του δυνατού, εκδίδει γνώμες με συναίνεση.

Η συμμετοχή στις συνεδριάσεις του στρατηγικού συμβουλίου είναι προαιρετική.

5. Πριν από την πρώτη συνεδρίαση του στρατηγικού συμβουλίου, η Επιτροπή προτείνει προς έγκριση από το στρατηγικό συμβούλιο τον εσωτερικό κανονισμό, συμπεριλαμβανομένων κανόνων για τη συμμετοχή εκπροσώπων στο επενδυτικό πλαίσιο για τα Δυτικά Βαλκάνια, τον ρόλο των παρατηρητών και τον ορισμό των συμπροέδρων.

Τα πρακτικά και οι ημερήσιες διατάξεις των συνεδριάσεων του στρατηγικού συμβουλίου δημοσιεύονται μετά την έγκρισή τους.

6. Η Επιτροπή υποβάλλει ετησίως στο στρατηγικό συμβούλιο έκθεση προόδου σχετικά με την υλοποίηση των πράξεων που καλύπτουν τα Δυτικά Βαλκάνια.

Κεφάλαιο VI

Παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση

Άρθρο 13

Παρακολούθηση, λογιστικός έλεγχος, αξιολόγηση και προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

1. Στον παρόντα κανονισμό εφαρμόζεται το άρθρο 41 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 σχετικά με την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων, τηρουμένων των αναλογιών. Η ετήσια έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 41 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 περιέχει επίσης πληροφορίες σχετικά με αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές ανά μέσο (ΜΠΒ, ΜΠΒ II και ΜΠΒ III).
2. Οι βασικοί δείκτες επιδόσεων για την παρακολούθηση της υλοποίησης και της προόδου του ΜΠΒ III προς την επίτευξη των ειδικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3 απαριθμούνται στο παράρτημα IV του παρόντος κανονισμού.
3. Για τη διασυνοριακή συνεργασία με τα κράτη μέλη, οι σχετικοί δείκτες καθορίζονται στο άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059.
4. Επιπλέον των δεικτών που απαριθμούνται στο παράρτημα IV, οι εκθέσεις που συνοδεύουν την ετήσια ανακοίνωση της Επιτροπής για την πολιτική διεύρυνσης της Ένωσης και οι αξιολογήσεις της Επιτροπής για τα προγράμματα οικονομικής μεταρρύθμισης λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο αποτελεσμάτων της βοήθειας που παρέχεται μέσω του ΜΠΒ III.

5. Επιπλέον των στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 41 παράγραφοι 5 και 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947, η ετήσια έκθεση περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις δεσμεύσεις για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού.
6. Το άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 σχετικά με την ενδιάμεση και την τελική αξιολόγηση εφαρμόζεται τηρουμένων των αναλογιών.
7. Επιπλέον του άρθρου 129 του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά την εφαρμογή του καθεστώτος έμμεσης διαχείρισης, οι δικαιούχοι του παραρτήματος Ι του παρόντος κανονισμού αναφέρουν αμελλητί στην Επιτροπή τυχόν παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων απάτης, οι οποίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο πρώτης διοικητικής ή δικαστικής πράξης διαπίστωσης και κρατούν ενήμερη την Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο οποιασδήποτε διοικητικής και νομικής διαδικασίας σχετικά με τις εν λόγω παρατυπίες. Οι εν λόγω αναφορές υποβάλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, με τη χρήση του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών που έχει θεσπίσει η Επιτροπή.

Κεφάλαιο VII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 14

Εξουσιοδότηση

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 15 για την τροποποίηση των παραρτημάτων II, III και IV και για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με τον καθορισμό ορισμένων ειδικών στόχων και θεματικών προτεραιοτήτων για τη βοήθεια όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 6.

Άρθρο 15

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η προβλεπόμενη στο άρθρο 14 εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 14 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Η απόφαση αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία την οποία προσδιορίζει. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
5. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη η οποία εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 14 αρχίζει να ισχύει μόνον εφόσον δεν διατυπωθούν αντιρρήσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η προθεσμία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 16

Θέσπιση περαιτέρω κανόνων εφαρμογής

Θεσπίζονται από την Επιτροπή ειδικοί κανόνες για τον καθορισμό ενιαίων όρων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά τις δομές που θα συσταθούν για την προετοιμασία της προσχώρησης και για τη βοήθεια για την αγροτική ανάπτυξη, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 17 παράγραφος 3.

Άρθρο 17
Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (η «επιτροπή του ΜΠΒ ΙΙΙ»). Η εν λόγω επιτροπή είναι επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Η επιτροπή του ΜΠΒ ΙΙΙ επικουρεί την Επιτροπή για την εκπλήρωση των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 υπό το πρίσμα της ετήσιας αξιολόγησης που υποβάλλει η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 και το άρθρο 13 παράγραφος 5.
3. Όποτε γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
4. Ο εσωτερικός κανονισμός της επιτροπής του ΜΠΒ ΙΙΙ προβλέπει προθεσμίες που χαρακτηρίζονται από αναλογικότητα και παρέχουν έγκαιρα και πραγματικά στα μέλη της επιτροπής δυνατότητες να εξετάσουν τα σχέδια εκτελεστικών πράξεων και να διατυπώσουν τις απόψεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
- 5 Σε περίπτωση που η γνωμοδότηση της επιτροπής πρέπει να ληφθεί μέσω γραπτής διαδικασίας, η εν λόγω διαδικασία ολοκληρώνεται χωρίς αποτέλεσμα, όταν, εντός της προθεσμίας έκδοσης της γνωμοδότησης, το αποφασίσει ο πρόεδρος της επιτροπής ή το ζητήσουν τα μέλη της επιτροπής με απλή πλειοψηφία.

6. Ένας παρατηρητής της ΕΤΕπ συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής του ΜΠΒ ΙΙΙ για τα ζητήματα που αφορούν την ΕΤΕπ.
7. Η επιτροπή του ΜΠΒ ΙΙΙ επικουρεί την Επιτροπή και είναι αρμόδια για νομικές πράξεις και δεσμεύσεις βάσει των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 και (ΕΕ) αριθ. 231/2014 και για την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006.
8. Η επιτροπή του ΜΠΒ ΙΙΙ δεν είναι αρμόδια για τη συνεισφορά στο πρόγραμμα Erasmus+ όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3.

Άρθρο 18

Πληροφόρηση, επικοινωνία και προβολή

1. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ΜΠΒ ΙΙΙ μνημονεύουν την προέλευση και εξασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης ιδίως κατά την προώθηση και την παρουσίαση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους, αναδεικνύοντας τη ληφθείσα ενωσιακή στήριξη και τα οφέλη της για τους πολίτες κατά τρόπο εμφανή στο ενημερωτικό υλικό για τις δράσεις που στηρίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, καθώς και παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση με στρατηγικό τρόπο σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.

Οι συμφωνίες που συνάπτονται με αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ΜΠΒ ΙΙΙ περιλαμβάνουν σχετικές υποχρεώσεις.

Οι συμφωνίες που συνάπτονται με τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι περιλαμβάνουν τις αρχές που ακολουθούνται για δραστηριότητες προβολής και επικοινωνίας και τους στόχους των εν λόγω δραστηριοτήτων, καθώς και σαφή υποχρέωση για την ενεργό δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τα προγράμματα και τις δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ ΙΙΙ.

Για να βελτιωθούν τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων επικοινωνίας για τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος Ι, προγραμματίζονται ειδικές κοινές δραστηριότητες επικοινωνίας.

Οι δράσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ ΙΙΙ διεξάγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις επικοινωνίας και προβολής στις χρηματοδοτούμενες από την Ένωση εξωτερικές δράσεις και σε άλλες σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες ενημέρωσης και επικοινωνίας σχετικά με τον ΜΠΒ ΙΙΙ, τις δράσεις και τα αποτελέσματά του, ιδίως σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, προκειμένου να διασφαλίσει την προβολή της χρηματοδοτικής βοήθειας της Ένωσης. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στο πλαίσιο του ΜΠΒ ΙΙΙ μπορούν να συμβάλουν επίσης στην εταιρική προβολή και την παρουσίαση των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, στον βαθμό που οι εν λόγω προτεραιότητες είναι άμεσα συναφείς με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3.
3. Ο ΜΠΒ ΙΙΙ στηρίζει τη στρατηγική επικοινωνία και τη δημόσια διπλωματία, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της παραπληροφόρησης, με σκοπό την προβολή των αξιών της Ένωσης καθώς και της προστιθέμενης αξίας και των αποτελεσμάτων των δράσεων της Ένωσης.

4. Η Επιτροπή δημοσιοποιεί τις σχετικές πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με το άρθρο 38 του δημοσιονομικού κανονισμού, μεταξύ άλλων, όπου αρμόζει, μέσω περιεκτικού ενιαίου δικτυακού τόπου.
5. Όταν ζητήματα ασφαλείας ή πολιτικές ευαισθησίες μπορεί να καταστήσουν προτιμότερο ή αναγκαίο τον περιορισμό των δραστηριοτήτων επικοινωνίας και προβολής σε ορισμένες χώρες ή περιοχές ή κατά τη διάρκεια ορισμένων περιόδων, το κοινό-στόχος και τα εργαλεία προβολής, τα προϊόντα και οι διάυλοι που χρησιμοποιούνται για την προώθηση μιας συγκεκριμένης δράσης καθορίζονται κατά περίπτωση, σε συνεννόηση και σε συμφωνία με την Ένωση. Οι εξαιρέσεις αυτές αιτιολογούνται δεόντως, και το πεδίο εφαρμογής τους προσδιορίζεται και περιορίζεται στην κάθε περίπτωση. Όταν απαιτείται ταχεία παρέμβαση για την αντιμετώπιση μιας αιφνίδιας κρίσης, δεν είναι απαραίτητο να καταρτίζεται αμέσως σχέδιο πλήρους επικοινωνίας και προβολής. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ωστόσο, η στήριξη της Ένωσης πρέπει να επισημαίνεται δεόντως από την αρχή.

Άρθρο 19
Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των δράσεων βάσει των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 ή (ΕΕ) αριθ. 231/2014, οι οποίοι εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους. Ο τίτλος II κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 εφαρμόζεται στις εν λόγω δράσεις, εκτός από το άρθρο 28 παράγραφοι 1 και 3, αντί για το οποίο εφαρμόζονται τα άρθρα 8 παράγραφος 4 και 10 παράγραφοι 1 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹.
2. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για τον ΜΠΒ III μπορεί επίσης να καλύπτει τις δαπάνες τεχνικής και διοικητικής βοήθειας που είναι αναγκαίες για την διασφάλιση της μετάβασης μεταξύ των μέτρων που είχαν θεσπιστεί στο πλαίσιο του ΜΠΒ II και των μέτρων του ΜΠΒ III, καθώς και όσες δραστηριότητες σχετίζονται με την προετοιμασία του διάδοχου προγράμματος για την προενταξιακή βοήθεια.
3. Εάν είναι απαραίτητο, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης πιστώσεις και για μετά το 2027, με σκοπό την κάλυψη των δαπανών που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2, ώστε να καταστεί εφικτή η διαχείριση δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης (ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 95).

Άρθρο 20
Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Δημοκρατία της Αλβανίας

Βοσνία και Ερζεγοβίνη

Ισλανδία

Κόσοβο*

Μαυροβούνιο

Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Δημοκρατία της Σερβίας

Δημοκρατία της Τουρκίας

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244(1999) και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Κατά περίπτωση, η βοήθεια μπορεί να καλύπτει τις εξής θεματικές προτεραιότητες:

- α) **Δημιουργία των οργανισμών που είναι απαραίτητοι για τη διασφάλιση του κράτους δικαίου και ενθάρρυνση της ορθής λειτουργίας τους από τα πρώιμα στάδια, καθώς και περαιτέρω εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών.** Οι παρεμβάσεις σε αυτό τον τομέα αποσκοπούν: στη θέσπιση ανεξάρτητων, υποκείμενων σε λογοδοσία, αμερόληπτων, επαγγελματικών, αποπολιτικοποιημένων και αποτελεσματικών δικαστικών συστημάτων, μεταξύ άλλων μέσω διαφανών και αξιοκρατικών συστημάτων διορισμού, αξιολόγησης και προαγωγών και αποτελεσματικών πειθαρχικών διαδικασιών σε περιπτώσεις επιλήψιμων πράξεων, καθώς και στην προώθηση της δικαστικής συνεργασίας· στην εξασφάλιση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη· στην προώθηση της αστυνομικής συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών· στην ανάπτυξη αποτελεσματικών εργαλείων για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, της εμπορίας ανθρώπων και του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, της παράνομης διακίνησης μεταναστών, της παράνομης εμπορίας και διακίνησης ναρκωτικών, της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες/της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διαφθοράς· στη στήριξη της συνεργασίας με την Ένωση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ισότητας των φύλων, των δικαιωμάτων του παιδιού, των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες καθώς και σε εθνικές μειονότητες και των Ρομά, καθώς επίσης και των δικαιωμάτων των λεσβιών, ομοφυλοφίλων, αμφιφυλοφίλων, διεμφυλικών και μεσοφυλικών, και των θεμελιωδών ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένων της ελευθερίας της έκφρασης, της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης, της ελευθερίας του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι και της προστασίας των δεδομένων.

- β) **Ενίσχυση των ικανοτήτων για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών προκλήσεων σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.** Οι παρεμβάσεις σε αυτό τον τομέα αποσκοπούν: στην ανταλλαγή συναφών πληροφοριών, στην περαιτέρω ενοποίηση των ικανοτήτων διαχείρισης των συνόρων και της μετανάστευσης, στην εξασφάλιση πρόσβασης σε διεθνή προστασία, στην ενίσχυση του ελέγχου των συνόρων και των προσπαθειών αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης και στην αντιμετώπιση του αναγκαστικού εκτοπισμού.
- γ) **Ενίσχυση των ικανοτήτων στρατηγικής επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας με το κοινό σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των κριτηρίων ένταξης στην Ένωση.** Οι προσπάθειες σε αυτό τον τομέα αποσκοπούν στη στήριξη της περαιτέρω ανάπτυξης ανεξάρτητων και πολυφωνικών μέσων ενημέρωσης και του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας και χρησιμεύουν, μεταξύ άλλων, ως μέσο για τη δημιουργία ικανοτήτων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και την αύξηση της ανθεκτικότητας του κράτους και της κοινωνίας έναντι της παραπληροφόρησης και άλλων μορφών υβριδικών απειλών.
- δ) **Ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης και μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης σύμφωνα με τις αρχές της δημόσιας διοίκησης.** Οι παρεμβάσεις αποσκοπούν: στην ενίσχυση των πλαισίων μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των δημόσιων συμβάσεων, τη βελτίωση του στρατηγικού σχεδιασμού και της τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής και ανάπτυξης νομοθεσίας χωρίς αποκλεισμούς· στην ενίσχυση του επαγγελματισμού και της αποπολιτικοποίησης των δημόσιων υπηρεσιών με την ενσωμάτωση αξιοκρατικών αρχών· στην προώθηση της διαφάνειας και της υποχρέωσης λογοδοσίας· στη βελτίωση της ποιότητας και της παροχής των υπηρεσιών, μεταξύ άλλων μέσω κατάλληλων διοικητικών διαδικασιών και χρήσης υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με επίκεντρο τον πολίτη· στην ενίσχυση της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών· και τη βελτίωση της παραγωγής καλής ποιότητας στατιστικών.

- ε) **Ενίσχυση της δημοσιονομικής και οικονομικής διακυβέρνησης.** Οι παρεμβάσεις αποσκοπούν: στη στήριξη της εφαρμογής των προγραμμάτων οικονομικής μεταρρύθμισης και της συστηματικής συνεργασίας με διεθνή χρηματοοικονομικά ιδρύματα σε θεμελιώδη ζητήματα οικονομικής πολιτικής και στην ενίσχυση οικονομικών οργανισμών· στη βελτίωση της ικανότητας ενίσχυσης της μακροοικονομικής σταθερότητας και της κοινωνικής συνοχής· στη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης και της πορείας προς μια λειτουργούσα οικονομία της αγοράς, ικανής να ανταπεξέρχεται στις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς εντός της Ένωσης· και στην προώθηση της Κοινής Περιφερειακής Αγοράς.
- στ) **Ενίσχυση όλων των πτυχών των σχέσεων καλής γειτονίας, της περιφερειακής σταθερότητας και της αμοιβαίας συνεργασίας.**
- ζ) **Ενίσχυση της ικανότητας της Ένωσης και των εταίρων της όσον αφορά την πρόληψη συγκρούσεων, την οικοδόμηση της ειρήνης και την αντιμετώπιση αναγκών που προηγούνται και έπονται κρίσεων,** μεταξύ άλλων μέσω: της έγκαιρης προειδοποίησης και της ανάλυσης των κινδύνων με προσοχή στη διάσταση των συγκρούσεων· της προώθησης της διαπροσωπικής δικτύωσης, της συμφιλίωσης, της οικοδόμησης ειρήνης και μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, πρωτοβουλιών που προάγουν τη συμφιλίωση, τη μεταβατική δικαιοσύνη, την αναζήτηση της αλήθειας, τις επανορθώσεις και τις εγγυήσεις μη επανάληψης (όπως η RECOM)· και της στήριξης της ανάπτυξης ικανοτήτων για τη στήριξη της ασφάλειας και της ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947.

- η) **Ενίσχυση των ικανοτήτων, της ανεξαρτησίας και της πολυφωνίας των οργανώσεων** της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματικών ενώσεων, στους δικαιούχους του παραρτήματος Ι και ενθάρρυνση της δικτύωσης σε όλα τα επίπεδα μεταξύ των οργανώσεων με έδρα στην Ένωση και των οργανώσεων των δικαιούχων του παραρτήματος Ι, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να αναπτύσσουν ουσιαστικό διάλογο με φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.
- θ) **Προώθηση της ευθυγράμμισης των κανόνων, των προτύπων, των πολιτικών και των πρακτικών των δικαιούχων με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης**, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις.
- ι) **Προώθηση της ισότητας των φύλων και της ενδυνάμωσης της θέσης των γυναικών και των κοριτσιών.** Οι παρεμβάσεις σε αυτό τον τομέα αποσκοπούν: στη δημιουργία ενός πιο ευνοϊκού περιβάλλοντος για την πραγμάτωση των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών και την πραγματική και απτή βελτίωση της κατάστασης όσον αφορά την ισότητα των φύλων σε στρατηγικούς τομείς πολιτικής, όπως απαλλαγή από όλες τις μορφές έμφυλης βίας· σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα· προώθηση των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων και της ενδυνάμωσης της θέσης γυναικών και των κοριτσιών· ισότιμη συμμετοχή και ηγετική ικανότητα· γυναίκες, ειρήνη και ασφάλεια· και στη διάσταση του φύλου στους πράσινους και ψηφιακούς μετασχηματισμούς, μεταξύ άλλων μέσω της υποστήριξης της συνεκτίμησης της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό.

- ια) **Ενίσχυση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και της ποιότητας της εκπαίδευσης, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση σε όλα τα επίπεδα, καθώς και της ποιότητάς τους, και παροχή στήριξης στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα και στον αθλητισμό.** Οι παρεμβάσεις σε αυτό τον τομέα αποσκοπούν: στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτική προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα καθώς και σε ποιοτική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση· στη βελτίωση της παροχής βασικών δεξιοτήτων· στην αύξηση του μορφωτικού επιπέδου· στην αντιμετώπιση της διαρροής εγκεφάλων· στη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου· στην ενίσχυση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών· στην ενδυνάμωση της θέσης των παιδιών και των νέων και τη διευκόλυνση της αξιοποίησης του πλήρους δυναμικού τους· στην ανάπτυξη συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και στην προώθηση συστημάτων μάθησης στον χώρο εργασίας για τη διευκόλυνση της μετάβασης στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων και για τα άτομα με αναπηρίες· στη βελτίωση της ποιότητας και της καταλληλότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας· στην ενθάρρυνση δραστηριοτήτων που αφορούν αποφοίτους· και στη βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση και στη στήριξη των επενδύσεων σε υποδομές για εκπαίδευση και προσβάσιμη κατάρτιση, ιδίως με στόχο τη μείωση των εδαφικών ανισοτήτων και την ενθάρρυνση της ενταξιακής εκπαίδευσης χωρίς διαχωρισμούς, μεταξύ άλλων με τη χρήση προσβάσιμων ψηφιακών τεχνολογιών.

ιβ) **Προώθηση της ποιοτικής απασχόλησης και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας.** Οι παρεμβάσεις σε αυτό τον τομέα αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της υψηλής ανεργίας και της αεργίας με τη στήριξη της βιώσιμης ένταξης στην αγορά εργασίας, ιδίως των νέων (κυρίως των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης), των γυναικών, των μακροχρόνια ανέργων και όλων των υποεκπροσωπούμενων ομάδων. Τα μέτρα προάγουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας ποιότητας και υποστηρίζουν την αποτελεσματική επιβολή των εργασιακών κανόνων και προτύπων σε ολόκληρη την επικράτεια, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και τα δικαιώματα που ορίζονται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Άλλες βασικές παρεμβάσεις αφορούν τη στήριξη της ισότητας των φύλων και των νέων και την προώθηση της απασχολησιμότητας και της παραγωγικότητας, της προσαρμογής των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στην αλλαγή, της καθιέρωσης βιώσιμου κοινωνικού διαλόγου καθώς και του εκσυγχρονισμού και της ενίσχυσης των θεσμών της αγοράς εργασίας, όπως των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης και των επιθεωρήσεων εργασίας.

- ιγ) **Προώθηση της κοινωνικής προστασίας και ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας.** Οι παρεμβάσεις σε αυτό τον τομέα αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, ώστε να παρέχουν ουσιαστική, αποτελεσματική και επαρκή προστασία σε όλα τα στάδια της ζωής του ατόμου, στην προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας, στην προαγωγή της κοινωνικής ένταξης, στην προώθηση των ίσων ευκαιριών και στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων και της φτώχειας. Οι παρεμβάσεις σε αυτό τον τομέα επικεντρώνονται επίσης: στην ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά· στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού· και στη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, όπως η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, η στέγαση, η υγειονομική περίθαλψη, βασικές κοινωνικές υπηρεσίες και μακροχρόνια φροντίδα, μέσω, μεταξύ άλλων, του εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας.
- ιδ) **Προώθηση έξυπνων, βιώσιμων, ασφαλών και χωρίς αποκλεισμούς μεταφορών, με την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε βασικές υποδομές δικτύων και την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας και διαφοροποίησης, με επενδύσεις σε έργα υψηλής ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας.** Οι επενδύσεις θα πρέπει να ιεραρχηθούν ανάλογα με τη συνάφειά τους με τις συνδέσεις του ΔΕΔ-Μ με την Ένωση, τις διασυνοριακές συνδέσεις, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη συμβολή στη βιώσιμη κινητικότητα, τις μειωμένες εκπομπές, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την ασφαλή κινητικότητα, σε συνέργεια με τις μεταρρυθμίσεις που προωθεί η Συνθήκη για την ίδρυση Κοινότητας Μεταφορών. Οι παρεμβάσεις στον τομέα της ενέργειας αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και της βιώσιμης παραγωγής, καθώς και στη διαφοροποίηση των προμηθευτριών χωρών και οδών.

- ιε) **Βελτίωση της κατάστασης του ιδιωτικού τομέα και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ**, συμπεριλαμβανομένης της έξυπνης εξειδίκευσης, ως βασικών παραγόντων ανάπτυξης, δημιουργίας θέσεων εργασίας και συνοχής. Προτεραιότητα δίνεται σε βιώσιμα έργα που βελτιώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον.
- ιστ) **Βελτίωση της πρόσβασης στις ψηφιακές τεχνολογίες και υπηρεσίες και ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας**, με επενδύσεις στην ψηφιακή συνδεσιμότητα, στην ψηφιακή εμπιστοσύνη και ασφάλεια, στις ψηφιακές δεξιότητες και την ψηφιακή επιχειρηματικότητα, στην ανάπτυξη ικανοτήτων σε συστήματα έρευνας και καινοτομίας, στην κινητικότητα, στις ερευνητικές υποδομές και σε ένα ευνοϊκό περιβάλλον και με προώθηση της δικτύωσης και της συνεργασίας.
- ιζ) **Συμβολή στην προστασία και την ασφάλεια του εφοδιασμού με τρόφιμα και νερό** και στη διατήρηση διαφοροποιημένων και βιώσιμων γεωργικών συστημάτων σε δυναμικές αγροτικές κοινότητες και στην ύπαιθρο.

- ιη) **Προστασία του περιβάλλοντος και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος**, με την αντιμετώπιση της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και την ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας, την προώθηση της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης των χερσαίων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων και των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, με επενδύσεις στη διαχείριση υδάτων και αποβλήτων και στην αειφόρο διαχείριση των χημικών προϊόντων, με την προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων, της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής, με τη στήριξη της μετάβασης στην πράσινη και κυκλική οικονομία, τη συμβολή στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις κλιματικές αλλαγές και την προώθηση της διακυβέρνησης και πληροφόρησης στους τομείς της δράσης για το κλίμα και της ενεργειακής απόδοσης. Ο ΜΠΒ III ενθαρρύνει πολιτικές που στηρίζουν τη μετάβαση προς μια αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, ασφαλή και βιώσιμη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ενισχύουν την ανθεκτικότητα σε καταστροφές, καθώς και την πρόληψη καταστροφών, την ετοιμότητα και την αντίδραση σε αυτές.
- ιθ) **Συνεργασία με τους δικαιούχους του παραρτήματος I για ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας στους τομείς της υγείας, της γεωργίας και της ασφάλειας των τροφίμων**, εξασφαλίζοντας την πλήρη συμμόρφωση με τα πλέον υψηλά διεθνή πρότυπα, καθώς και στήριξη δράσεων που αντιμετωπίζουν τις συνέπειες για τον τοπικό πληθυσμό που εκτίθεται σε ατυχήματα με διαρροή ραδιενέργειας και αποσκοπούν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής του, και προώθηση της διαχείρισης των γνώσεων, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Όπου αρμόζει, οι δραστηριότητες αυτές είναι συνεπείς με εκείνες του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού στον τομέα της Πυρηνικής Ασφάλειας και συνάδουν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947.

- κ) **Ενίσχυση του αγροδιατροφικού και του αλιευτικού τομέα έναντι των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς** και σταδιακή ευθυγράμμιση του με τους ενωσιακούς κανόνες και πρότυπα. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η επίτευξη οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων στο πλαίσιο μιας ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης των αγροτικών και των παράκτιων περιοχών.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι

Με σκοπό την προαγωγή σχέσεων καλής γειτονίας, την προώθηση της ενωσιακής ολοκλήρωσης καθώς και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, η βοήθεια στον τομέα της διασυνοριακής συνεργασίας μπορεί να καλύπτει τις εξής θεματικές προτεραιότητες, κατά περίπτωση:

- α) προαγωγή της απασχόλησης, της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού και της κοινωνικής και πολιτιστικής ένταξης σε διασυνοριακό επίπεδο, μεταξύ άλλων με τους εξής τρόπους: ολοκλήρωση των διασυνοριακών αγορών εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής κινητικότητας· κοινές τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης· υπηρεσίες πληροφόρησης, συμβουλευτικές υπηρεσίες και κοινά προγράμματα κατάρτισης· ισότητα των φύλων· παροχή ίσων ευκαιριών· ενσωμάτωση κοινοτήτων μεταναστών και ευάλωτων ομάδων· επενδύσεις σε δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης· και στήριξη των επενδύσεων στη δημόσια υγεία και σε κοινωνικές υπηρεσίες·

- β) προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, του μετριασμού των επιπτώσεών της, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων, μεταξύ άλλων, με: κοινές δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος· προαγωγή της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, του συντονισμένου θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της κυκλικής οικονομίας, της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της μετάβασης προς μια ασφαλή και βιώσιμη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα· βελτίωση της ποιότητας του αέρα και των υδάτων, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ευθυγράμμισης με τα ευρωπαϊκά περιβαλλοντικά πρότυπα, τη διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων, την προώθηση επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και της πρόληψης, ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστροφών· και προώθηση και ενίσχυση του διεθνούς συντονισμού όσον αφορά τους διασυνοριακούς ποταμούς·
- γ) προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και βελτίωση των δημόσιων υποδομών, μεταξύ άλλων με τη μείωση της απομόνωσης, μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης στις μεταφορές και στα ψηφιακά δίκτυα και τις ψηφιακές υπηρεσίες, και με επενδύσεις σε διασυνοριακά συστήματα και εγκαταστάσεις ύδρευσης, ενέργειας και διαχείρισης αποβλήτων·
- δ) προώθηση της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας, μεταξύ άλλων, με την εξάπλωση της ψηφιακής συνδεσιμότητας, την ανάπτυξη των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ψηφιακής εμπιστοσύνης και ασφάλειας, καθώς και ψηφιακών δεξιοτήτων και ψηφιακής επιχειρηματικότητας·
- ε) ενθάρρυνση του τουρισμού, ιδίως του βιώσιμου, και διατήρηση και προώθηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς·

- στ) επένδυση στη νεολαία, τον αθλητισμό, την παιδεία και τις δεξιότητες μέσω, μεταξύ άλλων, της ανάπτυξης και υλοποίησης κοινών προγραμμάτων και υποδομών εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης για την υποστήριξη κοινών δραστηριοτήτων για τη νεολαία·
- ζ) προώθηση της τοπικής και περιφερειακής διακυβέρνησης και βελτίωση του σχεδιασμού και της διοικητικής ικανότητας της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης·
- η) προώθηση διασυνοριακών πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της συμφιλίωσης και της μεταβατικής δικαιοσύνης (όπως η RECOM)·
- θ) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανάπτυξης των ΜΜΕ, του εμπορίου και των επενδύσεων μέσω, μεταξύ άλλων, της προαγωγής και στήριξης της επιχειρηματικότητας, ιδίως όσον αφορά τις ΜΜΕ, και της ανάπτυξης τοπικών διασυνοριακών αγορών και της διεθνοποίησης, συμβάλλοντας επίσης στην Κοινή Περιφερειακή Αγορά·
- ι) ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και των ψηφιακών τεχνολογιών μέσω, μεταξύ άλλων, της προώθησης της κινητικότητας και της από κοινού χρήσης ανθρώπινων πόρων και εγκαταστάσεων για έρευνα και ανάπτυξη τεχνολογίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

Ο ακόλουθος κατάλογος βασικών δεικτών επιδόσεων χρησιμοποιείται για να συμβάλει στη μέτρηση της προόδου και, κατά περίπτωση, της ετοιμότητας των δικαιούχων του παραρτήματος I και της συμβολής της Ένωσης στην επίτευξη των ειδικών στόχων του ΜΠΒ III:

1. Σύνθετος δείκτης¹ σχετικά με τα πολιτικά κριτήρια (πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή).
2. Στάση έναντι της ΕΕ: Ποσοστό του πληθυσμού με θετική γενική στάση έναντι της ΕΕ (πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή/Αντιπροσωπίες της ΕΕ).
3. Σύνθετος δείκτης για την ευθυγράμμιση με το ενωσιακό κεκτημένο (πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή).
4. Σύνθετος δείκτης οικονομικών κριτηρίων (πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή).
5. Δαπάνες κοινωνικής προστασίας (ποσοστό του ΑΕγχΠ) (πηγή: Eurostat) και ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 20 έως 64 ετών και αλλαγές στον συντελεστή Gini ενός δικαιούχου με την πάροδο του χρόνου (πηγή: Eurostat).

¹ Ο δείκτης περιλαμβάνει 5 στοιχεία:

- Λειτουργία του δικαστικού σώματος
- Καταπολέμηση της διαφθοράς
- Καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος
- Ελευθερία έκφρασης (που αποτελεί στοιχείο των θεμελιωδών δικαιωμάτων)
- Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης.

6. Ψηφιακές δεξιότητες (πηγή: Eurostat).
7. «Ευκολία άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας» (πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα).
8. Ένταση ενέργειας μετρούμενη σε πρωτογενή ενέργεια και ΑΕγχΠ (πηγή: Eurostat). Ποσοστό της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας (πηγή: Eurostat).
9. Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (σε τόνους ισοδύναμου CO₂) που έχουν αποφευχθεί με τη στήριξη του ΜΠΒ III (πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή). Συγκεντρώσεις αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ 10) σε σύγκριση με την ημερήσια οριακή τιμή της ΕΕ (50 μg/m³)· (πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος).
10. Έκταση θαλάσσιων οικοσυστημάτων, χερσαίων οικοσυστημάτων και οικοσυστημάτων γλυκών υδάτων, α) υπό προστασία, β) υπό βιώσιμη διαχείριση με τη στήριξη του ΜΠΒ III.
11. Σχέσεις καλής γειτονίας, όπως αριθμός διασυνοριακών εταιρικών σχέσεων που έχουν συναφθεί, επισημοποιηθεί και εφαρμοστεί, ποσοστό του ενδοπεριφερειακού εμπορίου στο ΑΕγχΠ (πηγή δεδομένων: Εθνικά στατιστικά στοιχεία, Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας), αριθμός ατόμων που διέρχονται τα σύνορα ημερησίως, και αριθμός οχημάτων που μεταφέρουν εμπορεύματα και τα οποία διέρχονται τα σύνορα ημερησίως¹ (πηγή: Παρατηρητήριο Μεταφορών).

Οι δείκτες, όπου αρμόζει και είναι δυνατό και όταν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα, θα αναλύονται κατά φύλο και ηλικία.

¹ Τα στοιχεία για το τελευταίο θα είναι διαθέσιμα μόνο από το 2023 και μετά.